

Kratke ekonomsko-finančne analize

Analiza poslovnih rezultatov gospodarskih družb za leto 2024

Avtorica: Mojca Lindič

BANKA

SLOVENIJE
EVROSISTEM

Zbirka: Kratke ekonomsko-finančne analize

Naslov: Analiza poslovnih rezultatov gospodarskih družb za leto 2024

Avtorica: Mojca Lindič, e-pošta: mojca.lindic@bsi.si

Številka: november 2025

Kraj: Ljubljana

Izdajatelj:
Banka Slovenije
Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija
www.bsi.si

Elektronska izdaja:

<https://www.bsi.si/publikacije/raziskave-in-analize/kratkeekonomsko-finančne-analize>

Mnenja in zaključki, objavljeni v prispevkih v tej publikaciji, ne odražajo nujno uradnih stališč Banke Slovenije ali njenih organov.

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila sta dovoljeni le z navedbo vira.

This publication is also available in English.

© Banka Slovenije

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 258807811

ISBN 978-961-7230-31-4 (PDF)

Kazalo

Povzetek	4
1 Uvod	5
2 Razmere v gospodarstvu	5
3 Poslovanje gospodarskih družb	7
4 Zaključek	16
5 Viri	17

Povzetek

Analiza poslovanja gospodarskih družb za leto 2024 kaže, da so bili neto čisti dobički in neto dobički iz poslovanja manjši kot leto prej, celotni prihodki in odhodki pa so se skrčili drugo leto zapored. Zmanjšanje števila zaposlenih je bilo predvsem posledica njihovega krčenja v izvozno usmerjenih družbah, ki ostajajo bolj produktivna. Delež dolga v virih sredstev je dosegel najnižjo raven po letu 2008.¹

JEL kode: L25, D22, G32

Ključne besede: poslovanje gospodarskih družb, dobičkonosnost, produktivnost, zadolženost, izvozna usmerjenost

---

¹ Zahvaljujem se Ani Selan in Niku Gabrovšku za pregled besedila in predloge popravkov ter sodelavcem ARC za koristne komentarje.

Mnenja in zaključki, objavljeni v tej publikaciji, so odgovornost avtorice in ne odražajo uradnih stališč Banke Slovenije ali njenih organov.

V letu 2024 so gospodarske družbe v Sloveniji zaznale določene spremembe v svojem poslovanju, kar se je odrazilo v manjših neto čistih dobičkih in neto dobičkih iz poslovanja v primerjavi z letom prej. Na prisotnost določenih gospodarskih izzivov kaže tudi gibanje celotnih prihodkov in odhodkov, ki so se zmanjšali drugo leto zapored. Ob zmanjšanju števila zaposlenih, ki je bilo predvsem posledica njihovega krčenja v izvozno usmerjenih družbah, ostajajo te bolj produktivne. Hkrati se je drugo leto zapored zmanjšal tudi delež skupnega dolga v celotnih virih sredstev družb in dosegel najnižjo raven po letu 2008.

Razmere v gospodarstvu

Slovenija je v letu 2024 dosegla razmeroma nizko gospodarsko rast.

Gospodarska rast je bila leta 2024 pri 1,7 % najnižja po pandemičnem letu 2020 (slika 1, levo). Kljub temu je bila ugodnejša od evrskega povprečja, kjer je bila 0,9-odstotna. Rast BDP je bila spodbujena predvsem s potrošnjo države in gospodinjstev. Na prvo sta pozitivno vplivala zlasti preoblikovanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v obvezni zdravstveni prispevek in obnova po poplavih, druga pa je bila podprta z realno rastjo bruto razpoložljivega dohodka gospodinjstev (Banka Slovenije, 2025a, Banka Slovenije, 2025d in UMAR, 2025a).

Izvozna aktivnost je bila v prvem polletju zadržana zlasti zaradi šibkega povpraševanja s strani glavnih trgovinskih partneric, v drugi polovici leta pa se je izboljšala, saj so podjetja izpad povpraševanja glavnih trgovinskih partneric Evropske unije (EU) nadomeščala s krepitvijo izvoza na druge trge. Kljub temu je bil prispevek salda menjave s tujino k rasti BDP lani negativen, saj je rast skupnega uvoza ob ugodnem trošenju države in gospodinjstev presegala rast skupnega izvoza (Banka Slovenije, 2025d, Banka Slovenije, 2024a in UMAR, 2025a).

Po drugi strani so gospodarsko rast slabila investicijska gibanja. Investicije so se zmanjšale predvsem zaradi ohlajanja gradbeništva, neugodnih gospodarskih razmer pri glavnih trgovinskih partnericah in velike negotovosti (Banka Slovenije, 2025d in UMAR, 2025a). Kazalnik gospodarske klime je v povprečju leta ostal negativen (–2,7 odstotne točke), a dobro odstotno točko višji kot leto prej (slika 1, desno). Med dejavnostmi je ostal najnižji v predelovalnih dejavnostih, najvišji v storitvenih dejavnostih, medletni padec kazalnika pa je bil največji v gradbeništvu.

Trg dela se je lani nekoliko ohladil, vendar je ostal tesen. Medletna rast zaposlenosti se je med letom zniževala in bila v zadnjem četrtletju negativna, glede na letne podatke pa je bila pri 0,5 % najnižja po letu 2020 (slika 1, levo). Ob relativno večji upočasnitvi rasti zaposlenosti kot BDP se je rast produktivnosti dela nekoliko okrepila in znašala 1,3 % (slika 1, levo). Gibanja zaposlenosti so bila delno pod vplivom povečanega upokojevanja ob koncu leta, saj je bila upokojevanje v letu 2024 ugodnejša v primerjavi z letom

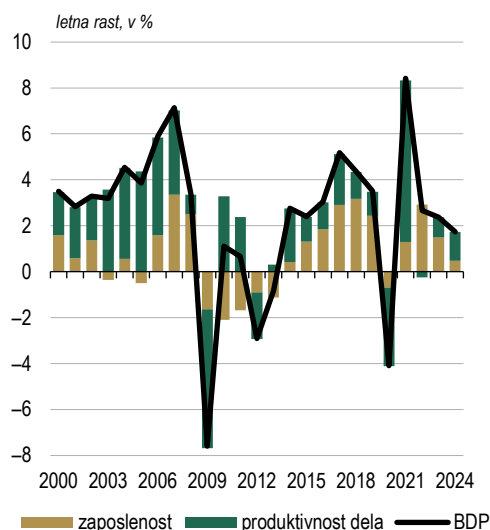
2025 (Banka Slovenije, 2025d), obenem pa je bilo manjše tudi povpraševanje po delavcih. Glede na anketne podatke SURS je bilo prostih delovnih mest namreč za 14,5 % manj kot leto prej, upad pa je bil med dejavnostmi široko osnovan. Kljub temu je tesnost trga dela ostala visoka, kar se je odražalo v še vedno nizki stopnji brezposelnosti in izkazanem pomanjkanju delovne sile med podjetji. Nominalna rast povprečne bruto plače je ostala robustna, a nižja kot leto prej, hkrati pa se je njena realna rast – ob občutno nižji rasti cen – okrepila.

Inflacija se je lani umirila in bila pri 2,0 % za 5,2 odstotne točke nižja kot leta 2023. K znižanju skupne inflacije so prispevale zlasti nižje rasti cen hrane in drugega blaga, obenem so se pocenili tudi energenti, nižja pa je bila tudi rast cen storitev (Banka Slovenije, 2025e).

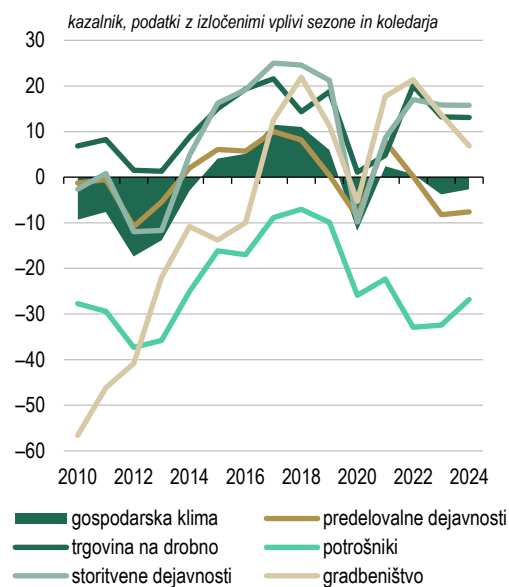
Cenovna in stroškovna konkurenčnost slovenskega gospodarstva sta leta 2024 ostali na podobni ravni kot leto prej. Pri tem je na gibanje kazalnika cenovne konkurenčnosti pozitivno vplivala nižja domača inflacija, apreciacija evra v primerjavi z valutami partneric pa je imela nanj negativen učinek. V povprečju leta se je konkurenčnost v primerjavi z evrskimi partnericami izboljšala, poslabšala pa se je v primerjavi z neevrskimi (Banka Slovenije, 2025b).

Slika 1: **Gospodarska rast in klima**

Prispevki zaposlenosti in produktivnosti dela h gospodarski rasti

Poslovne tendence in mnenje potrošnikov

Viri: SURS, lastni preračuni.

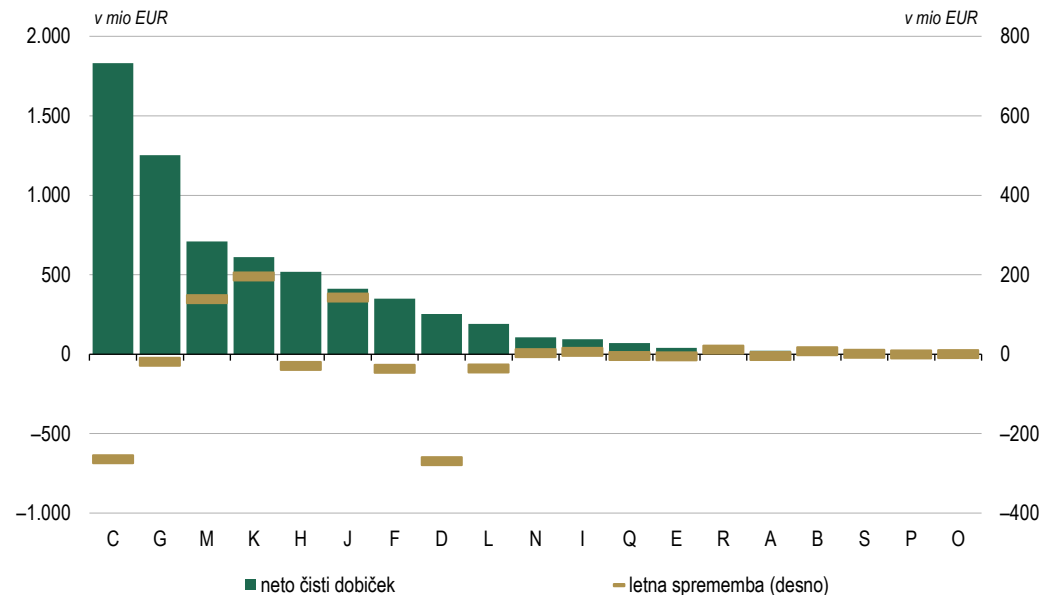
Opomba: Slika levo: prispevki posameznih komponent se zaradi zaokroževanja ne seštejejo vedno natančno v skupno spremembo. Produktivnost dela je opredeljena kot količnik bruto domačega proizvoda in zaposlenosti.

V letu 2024 sta bila v slovenskih gospodarskih družbah neto čisti dobiček in neto dobiček iz poslovanja manjša kot leto prej.

Gospodarske družbe so lani ustvarile 6,5 mrd EUR neto čistega dobička in 7,5 mrd EUR neto dobička iz poslovanja. Oba kazalnika sta bila za 2,6 % manjša kot leto prej, kar predstavlja prvo zmanjšanje po pandemičnem letu 2020 in šele drugo po letu 2013 za neto čisti dobiček oziroma po letu 2012 za neto dobiček iz poslovanja.

Neto čisti dobiček se je lani znižal v več kot polovici dejavnosti, pri čemer je bil upad največji v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (slika 2). To je najverjetneje posledica znižanja cen energentov, saj imajo nižje prodajne cene negativen vpliv na prihodke in s tem dobiček družb, negativen vpliv pa so lahko imeli tudi dolgoročne nakupne pogodbe, regulacija cen in emisijski kuponi (UMAR, 2025b in Agencija za energijo, 2025).

Slika 2: Neto čisti dobiček po dejavnostih

Viri: AJPES, lastni preračuni.

Opomba: Neto čisti dobiček je opredeljen kot razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja. Opis kratic dejavnosti: A: Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo, B: Rudarstvo, C: Predelovalne dejavnosti, D: Oskrba z električno energijo, plinom in paro, E: Oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in skrb za okolje, F: Gradbeništvo, G: Trgovina, H: Promet in skladiščenje, I: Gostinstvo, J: Informacijske in komunikacijske dejavnosti, K: Finančne in zavarovalniške dejavnosti, L: Poslovanje z nepremičninami, M: Strojne, znanstvene in tehnične dejavnosti, N: Druge raznovrstne poslovne dejavnosti, O: Dejavnost javne uprave in obrambe, P: Izobraževanje, Q: Zdravstveno in socialno varstvo, R: Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti, S: Druge dejavnosti.

² V analizo so vključene gospodarske družbe v Sloveniji (vse, ki spadajo v sektor nefinančnih družb, sektor države in sektor finančnih družb). Podlaga so podatki iz letnih poročil, ki so jih družbe v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1) za namen državne statistike oziroma zaradi spremljanja ekonomskih gibanj na različnih ravneh predložile Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES). Analiza je opravljena na podlagi nerevidiranih in nekonolidiranih podatkov AJPES, iz katerih so izključene gospodarske družbe, ki v določenem letu ne poročajo nobene vrednosti (vse postavke v bilanci so enake nič). Medletna primerjava je narejena na podlagi podatkov v predloženih letnih poročilih za posamezno preteklo leto. Prikazani kazalniki so izraženi v nominalnih vrednostih. Primerjalna analiza zajema obdobje med letoma 2008 in 2024.

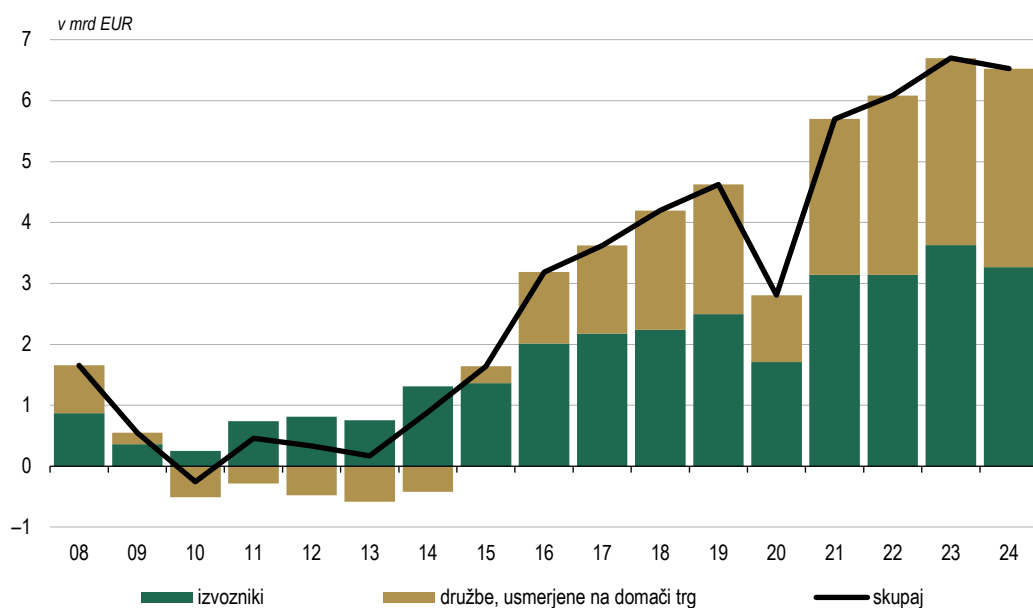
Kratek povzetek analize je bil objavljen v okvirju 1.2.1 v publikaciji [Pregled makroekonomskih gibanj z napovedmi, junij 2025](#).

Nasprotno so največjo rast neto čistega dobička dosegle družbe v finančnih in zavarovalniških dejavnostih, pri čemer so banke v Sloveniji lani dosegle rekordno raven dobička, predvsem zaradi visokih neto obrestnih prihodkov ter nizkih neto oslabitev in rezervacij. Dobiček pred davki je znašal 1,2 mrd EUR, kar predstavlja 5,5-odstotno rast v primerjavi z letom prej (Banka Slovenije, 2025b).

Raven neto čistega dobička je bila sicer najvišja v predelovalnih dejavnostih (1,8 mrd EUR), dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil vozil (1,3 mrd EUR) ter v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih (0,7 mrd EUR). Po drugi strani je bil neto čisti dobiček najmanjši v pretežno netržnih storitvenih dejavnostih, kjer pa ustvarjanje dobička ni osrednji namen poslovanja. Gre za dejavnosti, ki večinoma delujejo v javnem interesu in so pogosto financirane iz javnih sredstev, zato je nizka dobičkonosnost v teh dejavnostih pričakovana in ne odraža nujno neučinkovitosti, temveč naravo njihovega poslanstva.

Glede na izvozno usmerjenost so lani slabše poslovne rezultate izkazovale predvsem izvozno usmerjene gospodarske družbe, ki so predstavljale dobro petino vseh družb.³ Na domači trg usmerjene družbe in izvozno usmerjene družbe so lani ustvarile podobno raven neto čistega dobička (3,3 mrd EUR), pri čemer je ta pri prvih dosegel 6,2-odstotno letno rast, pri drugih pa 10,0-odstotni padec (slika 3).

Slika 3: **Neto čisti dobiček po izvozni usmerjenosti**

Viri: AJPES, lastni preračuni.

Opomba: Neto čisti dobiček je opredeljen kot razlika med čistim dobičkom in izgubo obračunskega obdobja.

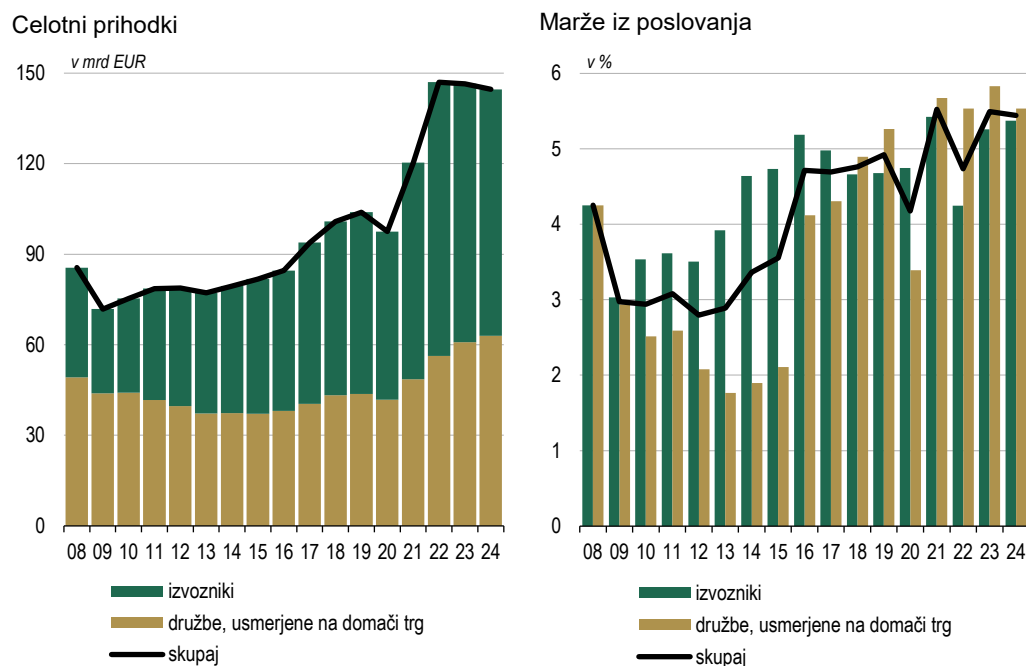
³ Na tujem trgu oziroma izvozno usmerjene gospodarske družbe so tiste, ki ustvarijo več kot 85 % vseh prihodkov od prodaje na tujem trgu.

Celotni prihodki in odhodki gospodarskih družb so bili lani manjši drugo leto zapored.

Celotni prihodki gospodarskih družb so bili v letu 2024 nižji za 1,3 %. Znižanje čistih prihodkov od prodaje v višini 1,7 % je bilo posledica zmanjšanja prodaje tako na domačem trgu (–1,5 %) kot na tujih trgih (–2,0 %), pri čemer je bilo zadnje posledica zmanjšanja prodaje na trgu EU. Celotni prihodki in prihodki od prodaje izvozno usmerjenih gospodarskih družb so bili nižji kot leto prej, na domači trg usmerjenih družb pa višji (slika 4, levo). Ti rezultati potrjujejo predhodne analize Banke Slovenije o vplivu šibke gospodarske aktivnosti v glavnih slovenskih trgovinskih partnericah, zlasti v Nemčiji in Avstriji, pri čemer so se gospodarske družbe na njihovo zmanjšano povpraševanje odzvale s preusmerjanjem izvoza na alternativne trge in spremembami strukture izvoza, kar pa ni v celoti nadomestilo izgubljenih prihodkov na tradicionalnih trgih (Banka Slovenije, 2025d in Banka Slovenije, 2024b).

Celotni odhodki so bili lani nižji za 1,4 %. K znižanju poslovnih odhodkov v višini 1,7 % so večinoma prispevali za 3,5 % nižji stroški blaga, materiala in storitev. Nasprotno so se stroški dela povišali že enajsto leto zapored, tokrat za 6,0 %, kar bo podrobneje obravnavano v sklopu, ki se navezuje na gibanje števila zaposlenih.

Slika 4: Celotni prihodki in marže iz poslovanja

Viri: AJPES, lastni preračuni.

Opomba: Na sliki desno so marže iz poslovanja opredeljene kot razmerje med neto dobičkom iz poslovanja in čistimi prihodki od prodaje.

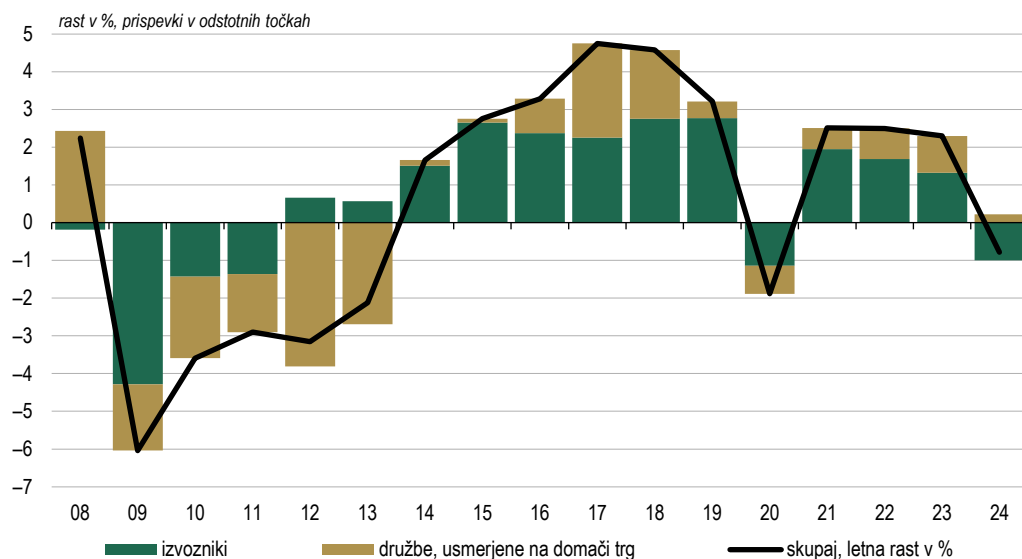
Marže iz poslovanja – opredeljene kot razmerje med neto dobičkom iz poslovanja in čistimi prihodki od prodaje – so se glede na leto 2023 nekoliko zmanjšale in dosegle 5,4 %. To pomeni, da je povprečna gospodarska družba lani ustvarila 5,4 centa dobička iz poslovanja na vsak evro prihodkov od prodaje. Razlog zmanjšanja marž iz poslovanja v letu 2024 je bilo izrazitejše zmanjšanje neto dobička iz poslovanja v primerjavi z zmanjšanjem čistih prihodkov od prodaje, kar kaže manj učinkovito poslovanje družb. Kljub temu so marže iz poslovanja lani ostale nad desetletnim povprečjem, kar potrjuje relativno stabilnost poslovne učinkovitosti v daljšem časovnem obdobju. V izvozno

usmerjenih družbah (5,4 %) in v družbah, usmerjenih na domači trg (5,5 %), so bile na približno podobni ravni, pri čemer so bile pri zadnjih glede na leto prej nižje za 0,3 odstotne točke, pri prvih pa višje za 0,1 odstotne točke (slika 4, desno).

Zmanjšanje števila zaposlenih je bilo posledica njihovega krčenja v izvozno usmerjenih gospodarskih družbah, ki ostajajo bolj produktivne.

Število zaposlenih, merjeno na podlagi opravljenih delovnih ur, se je leta 2024 zmanjšalo za 0,8 %.⁴ To je prvo zmanjšanje po letu 2020 in drugo po letu 2013 (slika 5), kljub temu pa skupna raven števila zaposlenih ostaja visoka, in sicer druga najvišja v obravnavanem obdobju po rekordni lanski.

Slika 5: Rast števila zaposlenih

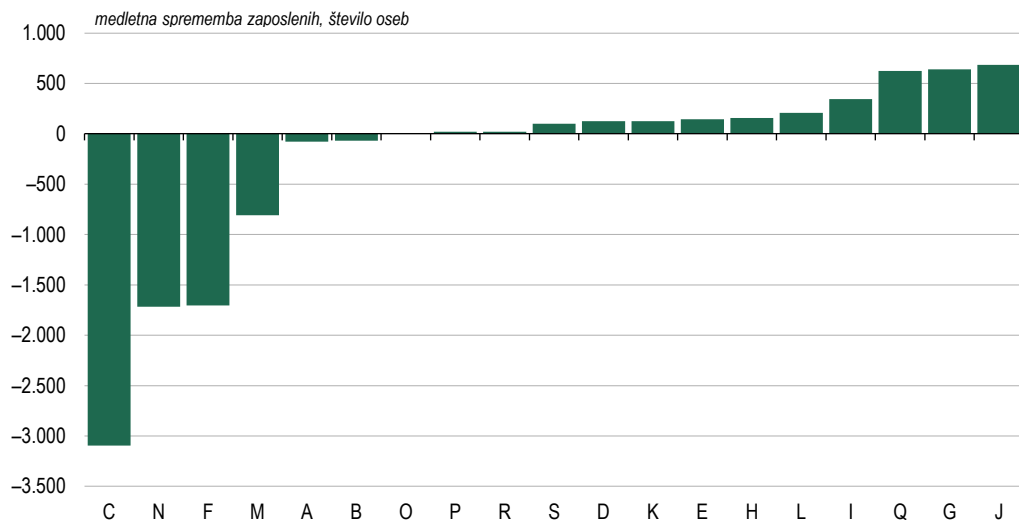
Viri: AJPES, lastni preračuni.

Opomba: Število zaposlenih je merjeno na podlagi delovnih ur.

Največje zmanjšanje števila zaposlenih je bilo v predelovalnih dejavnostih, v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih, kamor spadajo tudi zaposlovalne dejavnosti, in v gradbeništvu (slika 6).

⁴ Število zaposlenih je v AJPES bazi opredeljeno kot število delovnih ur v koledarskem (obračunskem) letu, za katere so zaposleni dobili plačo in nadomestilo plače, deljeno s številom možnih delovnih ur za koledarsko (obračunsko) leto. Nasprotno se zaposlenost v drugem poglavju te analize nanaša na definicijo nacionalnih računov in zajema vse osebe, zaposlene za nedoločen čas, samozaposlene osebe, pomagajoče družinske člane v zasebnem kmetijstvu in samozaposlene v drugih dejavnostih gospodinjstev. Vključuje tudi študentsko delo in druge oblike zaposlenosti za določen čas, zaposlenost v pomorskem transportu na slovenskih ladjah, zaposlenost v slovenskih diplomatskih in konzularnih predstavništvih v tujini in podobno.

Slika 6: Medletna sprememba števila zaposlenih po dejavnostih

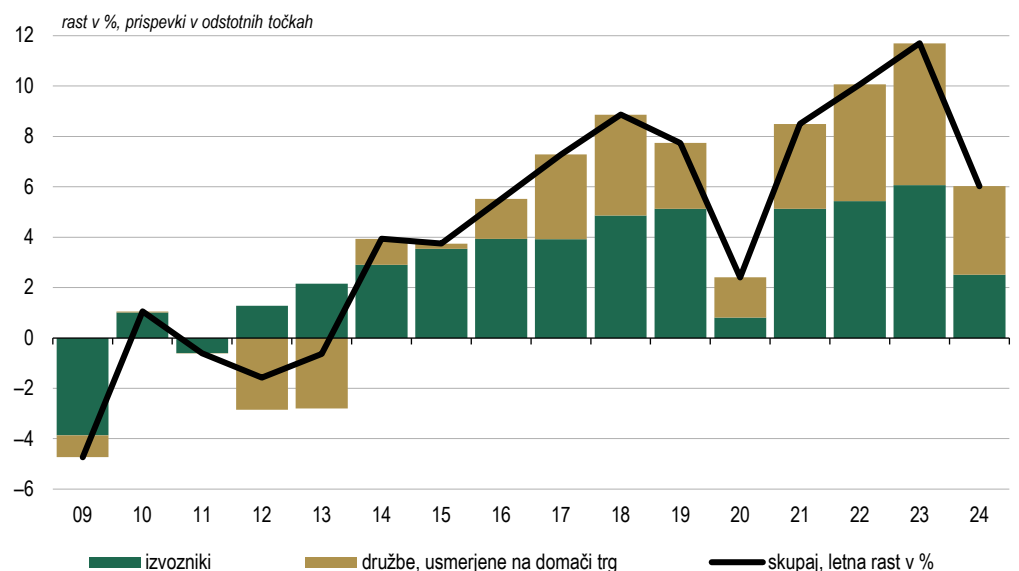

Viri: AJPES, lastni preračuni.

Opomba: Število zaposlenih je merjeno na podlagi delovnih ur. Opis kratic dejavnosti: A: Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo, B: Rudarstvo, C: Predelovalne dejavnosti, D: Oskrba z električno energijo, plinom in paro, E: Oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in skrb za okolje, F: Gradbeništvo, G: Trgovina, H: Promet in skladiščenje, I: Gostinstvo, J: Informacijske in komunikacijske dejavnosti, K: Finančne in zavarovalniške dejavnosti, L: Poslovanje z nepremičninami, M: Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, N: Druge raznovrstne poslovne dejavnosti, O: Dejavnost javne uprave in obrambe, P: Izobraževanje, Q: Zdravstveno in socialno varstvo, R: Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti, S: Druge dejavnosti.

Zanimivo je, da so se kljub zmanjšanju števila zaposlenih stroški dela, kot je bilo že zapisano zgoraj, lani povečali za 6,0 %, kar je nad povprečjem rasti v opazovanem obdobju (slika 7). Letna rast stroškov dela je sicer pozitivna zadnji dve desetletji tako v izvozno usmerjenih družbah kot pri družbah, usmerjenih na domači trg. Gibanje stroškov dela in dejavnike, ki vplivajo na njihovo gibanje, bi bilo zato zanimivo podrobneje empirično analizirati; še posebej z vidika demografskih sprememb, ki bodo najverjetneje vplivale na njihovo nadaljnjo rast.

Slika 7: Stroški dela glede na izvozno usmerjenost

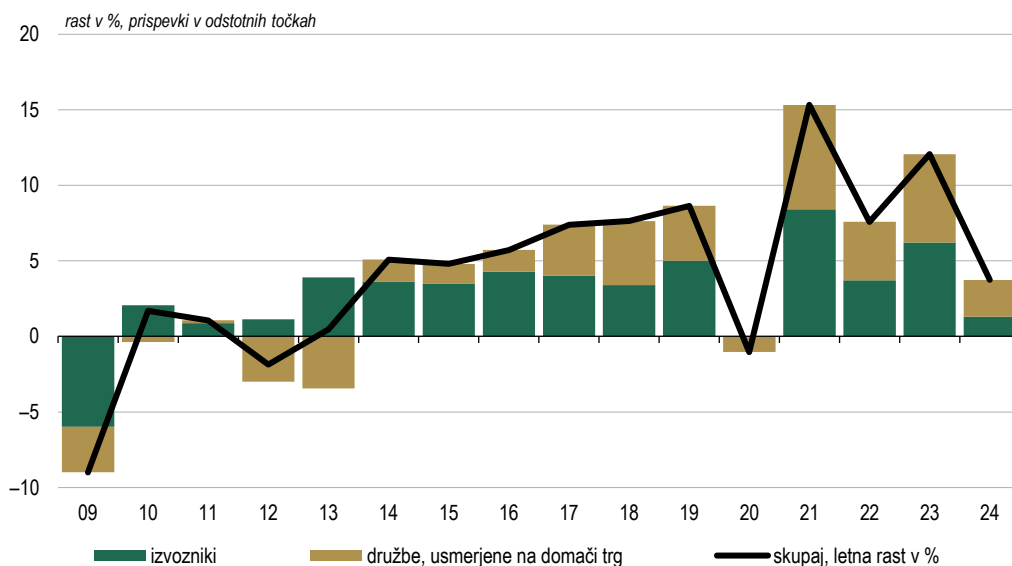
Viri: AJPES, lastni preračuni.

Dodana vrednost se je glede na preteklo leto povečala za 3,7 % (slika 8).⁵ Med komponentami dodane vrednosti se je kosmati donos od poslovanja sicer zmanjšal, vendar

⁵ Dodana vrednost je opredeljena kot kosmati donos od poslovanja, zmanjšan za stroške blaga, materiala in storitev ter druge poslovne odhodke.

je bilo zmanjšanje stroškov blaga, materiala in storitev še večje, zaradi česar je bila rast dodane vrednosti pozitivna.

Slika 8: Dodana vrednost glede na izvozno usmerjenost

Viri: AJPES, lastni preračuni.

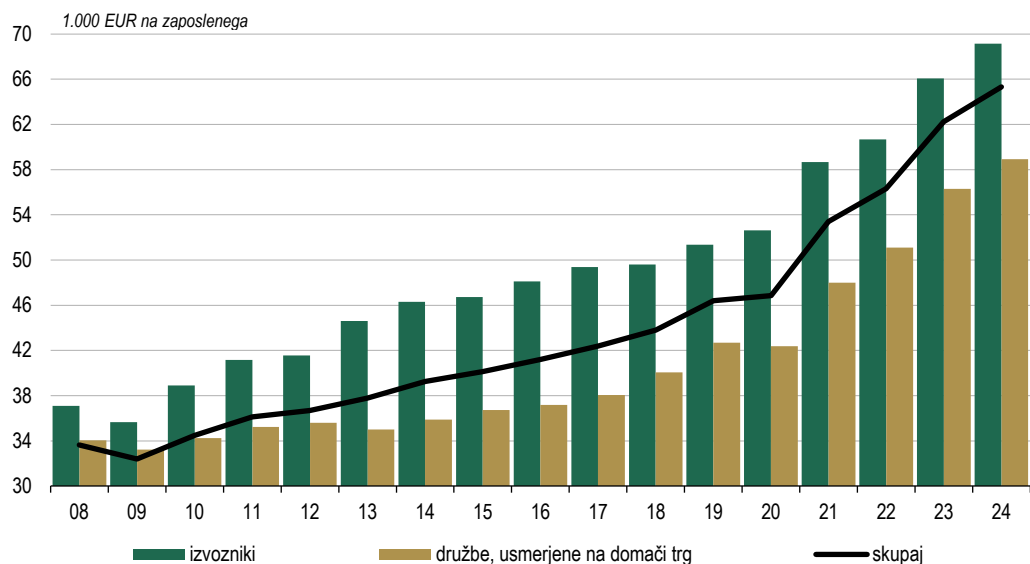
Opomba: Dodana vrednost je opredeljena kot kosmati donos od poslovanja, zmanjšan za stroške blaga, materiala in storitev ter druge poslovne odhodke.

Ob manjšem skupnem številu zaposlenih in rasti dodane vrednosti je bila rast produktivnosti dela v gospodarskih družbah blizu povprečja zadnjega desetletja, ki znaša 4,7%.⁶ Raven produktivnosti dela je v povprečju vseh družb dosegla 63.780 EUR na zaposlenega in bila najvišja v opazovanem obdobju. Po dejavnostih je bila produktivnost dela najvišja v oskrbi z električno energijo, plinom in paro, finančnih in zavarovalniških dejavnostih ter poslovanju z nepremičninami.

Glede na izvozno usmerjenost se je število zaposlenih v družbah, usmerjenih na domači trg, povečalo za 0,4 %, dodana vrednost pa za 5,1 %. To je vodilo v 4,7-odstotno rast produktivnosti dela, njena raven pa je znašala 58.913 EUR (slika 8 in slika 9). Nasprotno se je število zaposlenih v pretežno izvoznih družbah zmanjšalo za 2,1 %, dodana vrednost pa povečala za 2,5 %. Posledično se je produktivnost dela povečala za 4,7 % in dosegla 69.151 EUR na zaposlenega, kar je – kot običajno – bistveno nad povprečjem na domači trg usmerjenih gospodarskih družb (slika 8 in slika 9). Izvozno usmerjene gospodarske družbe so lani sicer zaposlovale 47,5 % vseh zaposlenih in ustvarile 51,5 % celotne dodane vrednosti.

⁶ Produktivnost dela je opredeljena kot dodana vrednost na zaposlenega.

Slika 9: **Produktivnost dela glede na izvozno usmerjenost**

Viri: AJPES, lastni preračuni.

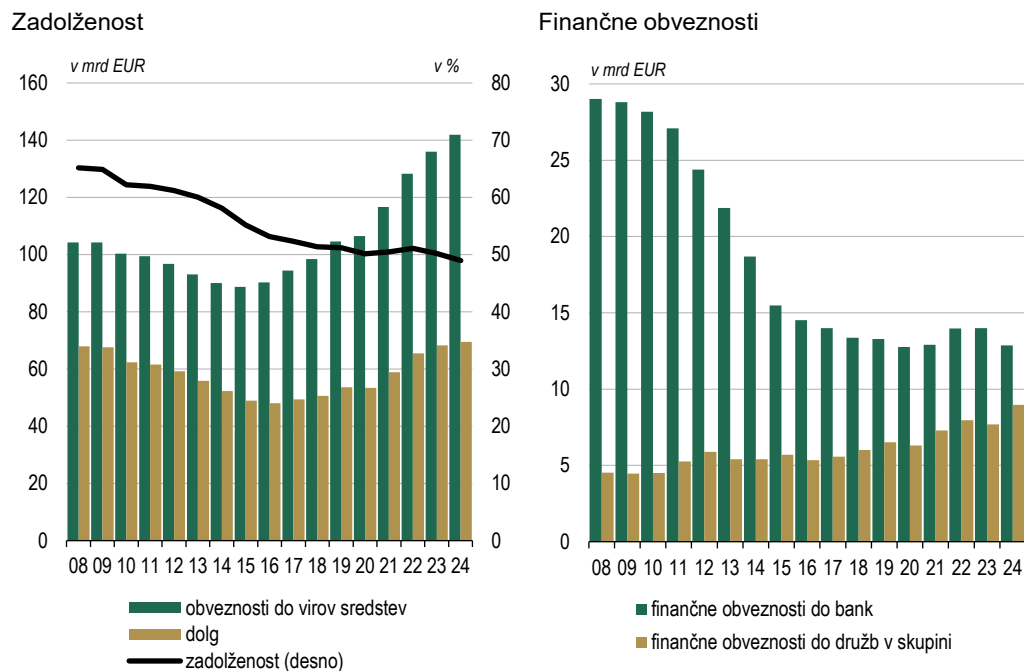
Opomba: Produktivnost dela je opredeljena kot razmerje med dodano vrednostjo in številom zaposlenih.

Delež dolga v virih sredstev gospodarskih družb se je zmanjšal drugo leto zapored in dosegel najnižjo raven v obravnavnem obdobju.

Kazalnik zadolženosti, izračunan kot delež dolga v virih sredstev, prikazuje stopnjo finančne odvisnosti gospodarske družbe od dolžniškega financiranja. Ob višji letni rasti kapitala (6,9 %) v primerjavi z rastjo celotnega dolga (1,8 %) se je zadolženost gospodarskih družb lani zmanjšala na 49,0 %. To je najnižja raven v opazovanem obdobju od leta 2008. Čeprav je skupni dolg dosegel 69,5 mrd EUR, kar je več kot pred svetovno finančno krizo, se je njegova rast v zadnjih dveh letih občutno umirila (slika 10, levo). Podobno dinamiko gibanja so imele tudi skupne finančne obveznosti gospodarskih družb, ki so se lani znižale za 1,5 %, pri čemer so se znotraj teh finančne obveznosti do družb v skupini povečale za 16,6 %, finančne obveznosti do bank pa zmanjšale za 8,1 %.

V obdobju med letoma 2008 in 2016 se je vrednost celotnega dolga zmanjševala (slika 10, levo), pri čemer je razdolževanje do bank trajalo do leta 2020 in se nato nadaljevalo tudi leta 2024. V primerjavi z letom 2008 so bile lani finančne obveznosti gospodarskih družb do bank tako več kot prepolovljene, a so še vedno presegale finančne obveznosti do družb v skupini. Po drugi strani so se te v istem obdobju v povprečju povečevale in bile lani glede na leto 2008 večje za kar 98,5 % (slika 10, desno). Vse manjša odvisnost slovenskih podjetij od bančnega financiranja je bila obravnavana tudi v analizah Banke Slovenije (Banka Slovenije, 2025a in Banka Slovenije, 2025c).

Slika 10: Zadolženost in finančne obveznosti gospodarskih družb

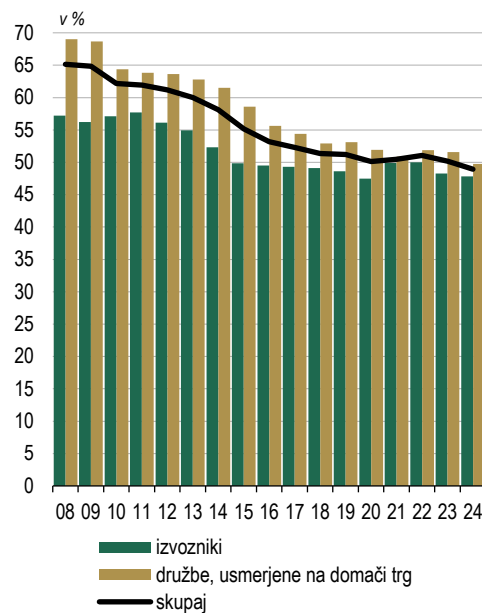
Viri: AJPES, lastni preračuni.

Opomba: Na sliki levo je zadolženost opredeljena kot razmerje med celotnim dolgom in obveznostmi do virov sredstev.

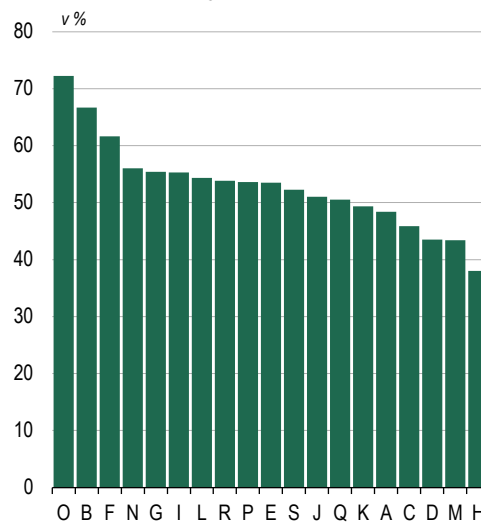
Lani se je zmanjšala tako zadolženost družb, usmerjenih na domači trg, kot zadolženost družb, usmerjenih na tuje trge, pri čemer je bila prva manjša za 1,8 odstotne točke in je znašala 49,8 %, druga pa je bila ob zmanjšanju za pol odstotne točke 47,8-odstotna (slika 11, levo). Zadolženost gospodarskih družb se je zmanjšala v večini dejavnosti, pri čemer je bila med dejavnostmi zasebnega sektorja najnižja v dejavnostih prometa in skladiščenja, v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih ter v oskrbi z električno energijo, plinom in paro, najvišja pa v rudarstvu, gradbeništvu ter drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih. Med vsemi dejavnostmi je bila lani najvišja povprečna zadolženost sicer izkazana v dejavnosti uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti, vendar pa ta rezultat temelji na izjemno majhnem številu opazovanj; v tej dejavnosti je bilo lani registriranih le 0,03 % vseh gospodarskih družb v analiziranem vzorcu. Zaradi tako omejenega obsega lahko posamezne izrazito zadolžene družbe močno vplivajo na skupno povprečje. Poleg tega ta dejavnost vključuje zelo raznolike subjekte, kot so razvojni centri, agencije, podjetja za registracijo vozil, požarno varnost in podobno, ki se po naravi poslovanja razlikujejo od večine zasebnih gospodarskih družb. Zato je treba ugotovitve za to dejavnost obravnavati z zadržkom, saj ne odražajo splošnih trendov zadolženosti gospodarstva (slika 11, desno).

Slika 11: Zadolženost glede na izvozno usmerjenost in po dejavnostih

Zadolženost glede na izvozno usmerjenost

Zadolženost po dejavnostih leta 2024

Viri: AJPES, lastni preračuni.

Opomba: Zadolženost je opredeljena kot razmerje med celotnim dolgom in obveznostmi do virov sredstev. Opis kratic dejavnosti na sliki desno: A: Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo, B: Rudarstvo, C: Predelovalne dejavnosti, D: Oskrba z električno energijo, plinom in paro, E: Oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in skrb za okolje, F: Gradbeništvo, G: Trgovina, H: Promet in skladiščenje, I: Gostinstvo, J: Informacijske in komunikacijske dejavnosti, K: Finančne in zavarovalniške dejavnosti, L: Poslovanje z nepremičninami, M: Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, N: Druge raznovrstne poslovne dejavnosti, O: Dejavnost javne uprave in obrambe, P: Izobraževanje, Q: Zdravstveno in socialno varstvo, R: Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti, S: Druge dejavnosti.

Čeprav se je celotni dolg v zadnjih letih povečeval in lani dosegel rekordno vrednost, je bila zadolženost rekordno nizka (slika 11, levo). S tega vidika je pomembno pogledati tudi delež kapitala v obveznostih do virov sredstev, saj njegova rast kaže bolj stabilno in manj tvegano financiranje gospodarskih družb. Večja vrednost kapitala namreč odraža večjo odpornost na nihanja v gospodarskem ciklu, kar pomeni večjo finančno stabilnost in manjše tveganje – dolg je lažje obvladljiv, če je podprt z več kapitala. Delež kapitala v virih sredstev je bil lani 51,0-odstoten, kar je največ v obravnavanem obdobju, oziroma 16,2 odstotne točke večji kot v letu 2008, kar potrjuje krepitev kapitalske strukture podjetij in njihovo večjo odpornost na morebitna gospodarska tveganja.

Analiza poslovanja gospodarskih družb za leto 2024 kaže na umirjanje gospodarske aktivnosti v po-pandemičnem obdobju. Neto čisti dobiček in neto dobiček iz poslovanja sta se prvič po letu 2020 zmanjšala, pri čemer se je padec odrazil v več kot polovici dejavnosti.

Prihodkovna slika kaže na vpliv zunanjih šokov povpraševanja. Izvozno usmerjene družbe so izkazale manjše celotne prihodke in prihodke od prodaje, kar je skladno z ohlajanjem gospodarske aktivnosti v ključnih partnericah, medtem ko so družbe, usmerjene na domači trg, dosegle rast celotnih prihodkov in prihodkov od prodaje.

Ob zmanjšanju skupnega števila zaposlenih in povečanju dodane vrednosti se je produktivnost dela okrepila. V na domači trg usmerjenih gospodarskih družbah se je število zaposlenih sicer povečalo, rast dodane vrednosti pa je bila višja kot v izvozno usmerjenih družbah.

Odvisnost gospodarskih družb od dolžniškega financiranja se je lani zmanjšala drugo leto zapored. Ob preseganju rasti kapitala nad rastjo celotnega dolga je zadolženost gospodarskih družb dosegla najnižjo raven v opazovanem obdobju. Takšna gibanja nakazujejo krepitev finančne odpornosti gospodarskih družb, čeprav se celotni dolg absolutno povečuje. Ob tem se je nadaljevala tendenca zmanjševanja odvisnosti gospodarskih družb od bančnega financiranja.

V prihodnjih analizah bi bila smiselna podrobnejša empirična analiza gibanja stroškov dela, saj so se ti v letu 2024 povišali kljub zmanjšanju števila zaposlenih. Proučitev determinant rasti stroškov dela, vključno z demografskimi dejavniki, tržnimi razmerami in institucionalnimi vplivi, bi lahko prispevala k bolj celoviti oceni prihodnjih izzivov za stroškovno konkurenčnost gospodarskih družb.

Agencija za energijo (2025). Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2024. Pridobljeno 30. julija 2025, dostopno na spletni strani: [Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2024](#)

Banka Slovenije (2025a). Pregled makroekonomskih gibanj (september 2025). Pridobljeno 2. septembra 2025, dostopno na spletni strani: [Pregled makroekonomskih gibanj, september 2025](#)

Banka Slovenije (2025b). Letno poročilo Banke Slovenije 2024. Pridobljeno 4. julija 2025, dostopno na spletni strani: [Letno poročilo 2024](#)

Banka Slovenije (2025c). Pregled makroekonomskih gibanj (april 2025). Pridobljeno 1. avgusta 2025, dostopno na spletni strani: [Pregled makroekonomskih gibanj, april 2025](#)

Banka Slovenije (2025d). Pregled makroekonomskih gibanj (marec 2025). Pridobljeno 29. maja 2025, dostopno na spletni strani: [Pregled makroekonomskih gibanj, marec 2025](#)

Banka Slovenije (2025e). Pregled makroekonomskih gibanj (januar 2025). Pridobljeno 29. maja 2025, dostopno na spletni strani: [Pregled makroekonomskih gibanj, januar 2025](#)

Banka Slovenije (2024a). Pregled makroekonomskih gibanj z napovedmi (december 2024). Pridobljeno 29. maja 2025, dostopno na spletni strani: [Pregled makroekonomskih gibanj z napovedmi, december 2024](#)

Banka Slovenije (2024b). Pregled makroekonomskih gibanj (oktober 2024). Pridobljeno 11. julija 2025, dostopno na spletni strani: [Pregled makroekonomskih gibanj, oktober 2024](#)

SURS (2025). Podatkovna baza SiStat. Dostopno na spletni strani: [Podatkovna baza SiStat](#)

UMAR (2025a). Komentar gospodarske rasti v letu 2024. Pridobljeno 29. maja 2025, dostopno na spletni strani: [Komentar BDP: Gospodarska rast v letu 2024](#)

UMAR (2025b). Ekonomsko ogledalo (številka 3, 2025). Pridobljeno 30. julija 2025, dostopno na spletni strani: [Ekonomsko ogledalo 3/2025](#)